

Μάης του '68: η εξέγερση και η διπλή παγίδα κινηματισμού και ρεφορμισμού

Του **Βαγγέλη Λιγάση**

Οι πρόσφατες κινητοποιήσεις στην Γαλλία -λαϊκή εξέγερση ενάντια στο ασφαλιστικό νομοσχέδιο του Μακρόν- επανέφεραν στον «δημόσιο» λόγο αλλά και στα κοινωνικά δίκτυα «ερμηνείες» της εξέγερσης που ανάγονται στο γαλλικό DNA (;) και αναγωγές-συγκρίσεις με την εξέγερση στην Γαλλία τον Μάη του 1968. Πράγματι, η παράδοση εξεγέρσεων και επαναστάσεων της εργατικής τάξης στην Γαλλία, που ξεκινάει από τη Βαστίλη το 1789, συνεχίζεται το 1830 και το 1848, κορυφώνεται στην «Κομμούνα» το 1871, κατακτά με το όπλο της απεργίας το 1936 για πρώτη φορά την πληρωμένη άδεια, επανήλθε «εκτυφλωτικά» τον Μάη του 1968. Οι ιστορικά πιο πρόσφατες μαζικές κινητοποιήσεις [μεγάλες απεργίες τον χειμώνα του 1995, ενάντια στον CPE (νόμος πρώτης εργασίας – ασφάλισης) το 2006 και τα «Κίτρινα Γιλέκα» την περασμένη διετία] δεν είχαν το «βάρος» και την παγκόσμια επιρροή που είχε η γενική απεργία στην Γαλλία τον Μάη του 1968, η οποία παραμένει μέχρι σήμερα η μεγαλύτερη (σε διάρκεια και συμμετοχή) γενική απεργία στην Ιστορία.

Ο «Γαλλικός Μάης» του 1968, έβαλε ξανά στην ημερήσια διάταξη το ζήτημα της συνολικής ανατροπής. Το ζήτημα της επανάστασης, που (και τότε) η κυρίαρχη Αριστερά είχε μεταθέσει με... σοφία και ασφάλεια στο απώτερο μέλλον.

Το ξεκάθαρο στον Μάη του '68 στη Γαλλία ήταν ότι οι

εργάτες/τριες και η νεολαία έδειξαν ότι δεν πάλευαν απλώς για κάποιες αυξήσεις, για κάποια επιδόματα και για μερικές αίθουσες διδασκαλίας στα πανεπιστήμια, αλλά για μιαν άλλη ζωή και μιαν άλλη κοινωνία.

Μέσα στο εξεγερσιακό πανηγύρι κατέρρευσαν προκαταλήψεις δεκαετιών, έσπασε ο συντηρητισμός που είχε επιβάλει η άρχουσα τάξη, έσπασε η κυριαρχία των σταλινικών ΚΚ. Τα κινήματα των γυναικών, των ομοφυλόφιλων, της οικολογίας, του αντιρατσισμού και οι οργανώσεις της Επαναστατικής Αριστεράς «γεννήθηκαν», ή «ξαναγεννήθηκαν», το 1968.

Ενέπνευσε τη νεολαία, τους εργάτες/τριες, διεθνώς. Προκάλεσε εκρηκτικά φοιτητικά και απεργιακά κινήματα, λαϊκές εξεγέρσεις, απελευθερωτικά κινήματα που έδιωξαν τους ιμπεριαλιστές, που ανέτρεψαν δικτατορίες, που σάρωσαν δεξιές κυβερνήσεις, που ταρακούνησαν την αστική τάξη. Με επίκεντρο τη Γαλλία, ο «Μάης» του '68 ήταν ένα διεθνές επαναστατικό ρεύμα.

Ωστόσο, τα 55 χρόνια από το τελευταίο επαναστατικό ξέσπασμα στην Ευρώπη είναι πολλά: η πιο μακροχρόνια περίοδος χωρίς επαναστατικά γεγονότα!

Κι επειδή η Ιστορία δεν επαναλαμβάνεται (παρά μόνο είτε σαν τραγωδία είτε σαν φάρσα), αλλά διδάσκει, καλό είναι να ρίξουμε μια διεισδυτική ματιά στην εποχή και τα γεγονότα του «Γαλλικού Μάη» για να βγάλουμε κάποια συμπεράσματα (και όχι έτοιμες «οδηγίες χρήσης») για τους αγώνες ενάντια στην βαρβαρότητα της εξαθλίωσης, του ανταγωνισμού, της οικολογικής καταστροφής και του πολέμου που μας «εγγυάται» το κοινωνικό σύστημα του καπιταλισμού.

Η εποχή

«Πνέει τα λοίσθια» το **παγκόσμιο οικονομικό περιβάλλον** συνεχούς μεταπολεμικής ανάπτυξης με ρυθμούς 5-7% ετησίως (λόγω της απελευθέρωσης καινούριων παραγωγικών δυνάμεων που επέφερε η καταστροφή του Β' Π.Π.) και κρατικού πατερναλισμού («κοινωνικό κράτος» στην Ευρώπη), που ήταν πολιτικό απότοκο της ενεργητικής απαίτησης της γενιάς του πολέμου για μια καλύτερη ζωή και οικονομικό απότοκο του γεγονότος ότι για μιάμιση περίπου δεκαετία μπορούσαν να αυξάνονται ταυτόχρονα τα κέρδη και ο πραγματικός μισθός.

Η μέχρι τότε ανάγκη επέκτασης του καπιταλισμού, δημιουργεί τα «μαζικά» πανεπιστήμια σε όλες τις αναπτυγμένες χώρες. Χαρακτηριστικά, στη Γαλλία οι φοιτητές το 1961 ήταν 200.000 ενώ το 1968 500.000. Αυτοί οι «διανοούμενοι» ή «ειδικοί» συνειδητοποιούν σταδιακά ότι τα περιθώρια κοινωνικής ανέλιξής τους είναι στενότερα σε σχέση με τις προσδοκίες τους...

Γεωπολιτικά κυριαρχεί ο λεγόμενος Ψυχρός Πόλεμος (που απειλεί τον πλανήτη με πυρηνικό ολοκαύτωμα). Η εικόνα όμως των δύο ανταγωνιζόμενων «στρατοπέδων» έχει πληγεί ανεπανόρθωτα: του μεν δυτικού καπιταλισμού («της ελευθερίας») από τις εθνικοαπελευθερωτικές εξεγέρσεις του «3ου Κόσμου», του δε κρατικοκαπιταλιστικού, δήθεν αποσταλινοποιημένου μπλοκ (του «σοσιαλισμού») από τις εξεγέρσεις στο εσωτερικό του (επανάσταση Ουγγαρίας 1956, Πολωνία, «Άνοιξη της Πράγας» κ.λπ.).

Το Φλεβάρη του 1968 ο στρατός των ΗΠΑ στο Βιετνάμ ταπεινώνεται από την αντεπίθεση των Βιετκόγκ. Τον Απρίλη δολοφονείται ο Μάρτιν Λούθερ Κινγκ, και οι μαύροι εξεγείρονται στις ΗΠΑ. Δεκάδες νεκροί, τα tanks και ο στρατός στον δρόμο, συγκρούσεις ακόμη

και λίγο πιο έξω από το Λευκό Οίκο. Η εξέγερση «αναπάντεχα» θα περάσει στην Ευρώπη.

Τα γεγονότα

Όπως συμβαίνει συχνά με τις εξεγέρσεις, όλα άρχισαν «δι' ασήμαντον αφορμήν» – που σημαίνει ότι είναι τόσο ώριμο και «επείγον» αυτό που τις κάνει να ξεσπούν, ώστε η αφορμή μπορεί να είναι μικρής σημασίας. Στην προκείμενη περίπτωση ήταν η απαγόρευση της «επίσκεψης» αγοριών στις φοιτητικές εστίες των κοριτσιών τα βράδια (παραδόξως, το αντίθετο δεν απαγορευόταν) στο επαρχιακό πανεπιστήμιο της Ναντέρ κοντά στο Παρίσι. Ένα λοκ-άουτ από τη διοίκηση του πανεπιστημίου, η παραπομπή οκτώ φοιτητών στο πειθαρχικό, μια ολιγάριθμη συγκέντρωση συμπαράστασης, η επέμβαση και αγριότητα των αστυνομικών δυνάμεων, τα πρώτα οδοφράγματα – και ο «πυροκροτητής» λειτούργησε... Λίγες μόνο μέρες αργότερα, την Παρασκευή 10/5, ήρθε η «Νύχτα των οδοφραγμάτων». Το απόγευμα ένα τεράστιο πλήθος δεκάδων χιλιάδων νέων μαζεύτηκε στην αριστερή όχθη του Σηκουάνα. Όταν η αστυνομία τούς εμπόδισε να διασχίσουν το ποτάμι, οι φοιτητές ύψωσαν παντού οδοφράγματα. Οι μάχες της «νύχτας των οδοφραγμάτων» είχαν τρομερή αγριότητα και κόπασαν το πρωί. Η διαρκής ραδιοφωνική αναμετάδοση των συγκρούσεων συγκλόνισε την πλειονότητα της κοινωνίας, η οποία συμπαράτάχθηκε με τους φοιτητές.

Το γαλλικό Κ.Κ. είχε πλειοδοτήσει σε νομιμοφροσύνη προηγούμενα, καταγγέλλοντας τις «ομαδούλες των προβοκατόρων». Ωστόσο, το πρωί του Σαββάτου 11/5 η ελεγχόμενη από το ΚΚ εργατική συνμοσπονδία (CGT) μαζί με αυτή των σοσιαλιστών θα καλέσει 24ωρη απεργία για την Δευτέρα 13/5, με στόχο να «επιστρέψει η ομαλότητα» υπό την «εγγύηση» των ρεφορμιστών.

Ωστόσο, την Δευτέρα έγινε στο Παρίσι η μεγαλύτερη διαδήλωση μετά την απελευθέρωση από τους ναζί το 1944. Ένα εκατομμύριο διαδηλωτές! Στην κεφαλή της πορείας οι φοιτητές και η επαναστατική αριστερά. Οι γραφειοκράτες πίσω. Όλη η πορεία να δονείται από το σύνθημα «Είμαστε μια ομαδούλα» και τον ύμνο της Διεθνούς. Η κυβέρνηση πανικοβλήθηκε. Ο πρωθυπουργός Ζορζ Πομπιντού ανήγγειλε την απελευθέρωση των κρατουμένων και την επαναλειτουργία της Σορβόνης. Ήταν όμως αργά.

Από την επομένη, με αυξημένη αυτοπεποίθηση και χωρίς συνδικαλιστική «κάλυψη», οι εργαζόμενοι άρχισαν να καταλαμβάνουν εργοστάσια. Στην Sud Aviation (εργοστάσιο κατασκευής αεροπλάνων) αποφάσισαν κατάληψη του εργοστασίου στις 14 Μάη και σήκωσαν οδοφράγματα στις εισόδους του. Για ένα δεκαπενθήμερο, παρά τις επανειλημμένες εκκλήσεις του συνδικάτου, 20 διευθυντές φυλακίστηκαν στο κατειλημμένο εργοστάσιο!

Οι εργάτες της Ρενό στο Κλεόν προχώρησαν και αυτοί σε κατάληψη. Μέχρι τις 16 Μάη οι καταλήψεις είχαν απλωθεί σ' ολόκληρη τη Γαλλία. Στις 18 η απεργία ήταν Γενική! Τα πάντα νέκρωσαν στη Γαλλία, καθώς οι σιδηροδρομικοί καταλάμβαναν τους σταθμούς και τα αμαξοστάσια. Οι ασφαλιστικές εταιρείες, τα πολυκαταστήματα, τα τυπογραφεία βρίσκονταν στα χέρια των απεργών.

Στις 25 Μάη το κρατικό ραδιόφωνο και η τηλεόραση ξεκίνησαν τη δική τους απεργία. Τα τηλεοπτικά νέα των 8 διακόπηκαν. Οι αστικές εφημερίδες αναγκάστηκαν να δεχθούν έλεγχο της ύλης τους και να τυπώσουν τις διακηρύξεις της Επιτροπής των Εργατών.

Η Γενική Απεργία κράτησε δεκαπέντε μέρες. **Απεργούσαν 10 εκατ. εργάτες** (τα 2/3 των Γάλλων εργαζομένων), τη

στιγμή που τα πανίσχυρα τότε συνδικάτα δεν συσπείρωναν παρά 3.500.000 εργαζόμενους. Ανάμεσά τους και η πλειονότητα των 3.000.000 μεταναστών από την Αλγερία και το υπόλοιπο «Μαγκρέμπ» που μέχρι τότε ήταν κατ' ανάγκη «σιωπηλή».

Οι φοιτητές δεν ήταν πια οι πρωταγωνιστές. Στα κατειλημμένα εργοστάσια υψώνονταν κόκκινες σημαίες ενώ από τα μεγάφωνα ακουγόταν η «Διεθνής». Όλα τα στρώματα της κοινωνίας συγκλονίστηκαν. Το όραμα μιας άλλης κοινωνίας, συλλογικής, απελευθερωτικής, όπου θα άνθιζαν ανεμπόδιστα όλα τα ανθρώπινα ταλέντα, ήταν χειροπιαστό μπροστά τους. Ζούσαν γεγονότα και συναισθήματα που δεν είχαν φανταστεί...

Η εργατική πλημμυρίδα παρέσυρε μεγάλα κομμάτια της κοινωνίας στον ξεσηκωμό. Πόλεις ολόκληρες, όπως η Ναντ, οργάνωναν την περιφρούρηση απέναντι στο κράτος, τη διανομή των αγαθών και την αλληλεγγύη.

Ωστόσο, την ώρα που χιλιάδες εργάτες και φοιτητές φώναζαν στους δρόμους: «Αντίο, Ντε Γκολ» (πρόεδρος της Γαλλίας), «Η εξουσία στους εργάτες» κ.λπ., το ΚΚΓ και οι ηγέτες των συνδικάτων δέχτηκαν την πρόσκληση για διαπραγματεύσεις. Για μία ακόμη φορά μέσα σε 30 χρόνια το ΚΚ Γαλλίας έριξε σωσίβιο στην κυρίαρχη τάξη που βυθιζόταν. Οι προηγούμενες ήταν η Γενική Απεργία του 1936 («Λαϊκό Μέτωπο») και η κυβέρνηση Εθνικής Ενότητας το 1944-1945 («Ένας στρατός, μία αστυνομία»).

Η συνάντηση με τους εργοδότες και τον Πομπιντού διαιτητή έγινε στην οδό Γκρενέλ (25-27 Μάη). Οι εργοδότες και η κυβέρνηση καταλάβαιναν πολύ καλά ότι, για να μπορέσουν τα συνδικάτα να πείσουν τους εργάτες να σταματήσουν την απεργία και τις καταλήψεις, έπρεπε εκείνοι να κάνουν σημαντικές παραχωρήσεις.

Και τις έκαναν. Αυξήσεις 10% για όλους τους εργάτες, 35% αύξηση του βασικού μεροκάματου στα εργοστάσια, 56% στα αγροκτήματα και μέχρι 73% στα μαγαζιά. Αύξηση στα οικογενειακά επιδόματα και τα επιδόματα γήρατος και παραχωρήσεις στα ωράρια εργασίας, τα όρια συνταξιοδότησης και τα συνδικαλιστικά δικαιώματα. **Η Συμφωνία της Γκρενέλ** ήταν η πιο σημαντική επιτυχία των συνδικάτων από την απελευθέρωση. Ήταν όμως και η αρχή για την υποχώρηση της εξέγερσης του Μάη.

Στις 28/5 ο σοσιαλδημοκράτης ηγέτης Φρανσουά Μιτεράν κατέπληξε τους πάντες όταν εμφανίστηκε στην τηλεόραση και αυτοπροτάθηκε για πρωθυπουργός μεταβατικής κυβέρνησης και για πρόεδρος της χώρας. Επέτεινε έτσι την εικόνα πολιτικής αστάθειας. Λίγες ώρες αργότερα ο γ.γ. του γαλλικού Κ.Κ. συζητούσε μαζί του την σύνθεση της μεταβατικής κυβέρνησης και ταυτόχρονα η CGT ανήγγελλε την πραγματοποίηση μεγάλης διαδήλωσης για την επομένη 29/5.

Ο στρατηγός Ντε Γκολ σχημάτισε την άποψη ότι η Αριστερά ετοιμαζόταν να καταλάβει την εξουσία. Το πρωί της Τετάρτης 29/5 το υπουργικό συμβούλιο εξέτασε τις λεπτομέρειες της επέμβασης του στρατού για την κατάπνιξη της αναμενόμενης επανάστασης. Κατά τη διάρκεια της ημέρας άρματα μάχης μεταφέρθηκαν στα προάστια του Παρισιού. Το μεσημέρι, ο Ντε Γκολ εγκατέλειψε μυστικά τη Γαλλία και πήγε στο Μπάντεν-Μπάντεν της Γερμανίας, όπου έδρευναν τα «αμόλυντα» γαλλικά στρατεύματα κατοχής υπό τον «αλγερινοφάγο» στρατηγό Μασί, για να αρχίσει από εκεί τη στρατιωτική επίθεση ανακατάληψης του Παρισιού, καθώς ήταν βέβαιος ότι το προεδρικό μέγαρο θα έπεφτε στα χέρια των κομμουνιστών και των εξεγερμένων.

Τελικά, η τεράστια διαδήλωση της CGT έγινε χωρίς κανένα επεισόδιο: απλούστατα, το ΚΚ και οι

σοσιαλδημοκράτες δεν είχαν καμία πρόθεση να αγωνιστούν για να πάρουν την εξουσία. Στις 30/5 ο Ντε Γκολ επέστρεψε στο Μέγαρο των Ηλυσίων. Αισθανόταν πανίσχυρος. Το απόγευμα απηύθυνε ραδιοφωνικό διάγγελμα. Απέιλησε ευθέως με επέμβαση του στρατού και με εμφύλιο πόλεμο, ενώ ταυτόχρονα διέλυσε τη Βουλή προκηρύσσοντας εκλογές για τις 22/6. Το διάγγελμά του δεν άφησε κανένα περιθώριο παρανόησης: **Όποιος δεν ήταν έτοιμος να πάρει την εξουσία αντιμετωπίζοντας τον στρατό, όφειλε να υποταχθεί.** Δυστυχώς, κανείς δεν ήταν έτοιμος για κάτι τέτοιο. Ούτε οι φοιτητές ούτε, πολύ περισσότερο, το Κομμουνιστικό Κόμμα, το οποίο δεν είχε καμιά τέτοια πρόθεση. Αμέσως μετά τη λήξη του, κάπου 500.000 Γάλλοι συμμετέχουν σε προσχεδιασμένη διαδήλωση υποστήριξης του στρατηγού. Τυπικά τίποτα δεν άλλαξε: οι απεργίες συνεχίζονταν, τα πανεπιστήμια ήταν κατειλημμένα και οι φοιτητές διαδήλωναν κατά δεκάδες χιλιάδες. Στην πραγματικότητα τα πάντα τελείωσαν, αποτελούσε απλώς θέμα τυπικής διαδικασίας η έκδοση «πιστοποιητικού θανάτου» της εξέγερσης.

Αστυνομία και τραμπούκοι κυνηγούν νεολαίους χωρίς προσχήματα. Το καθεστώς, που τόσο επιμελώς κατόρθωσε να αποφύγει σχεδόν εντελώς τους νεκρούς όσο διακυβευόταν η εξουσία, ήταν πολύ πιο αδιάφορο για το θέμα αυτό όταν τα πάντα είχαν κριθεί. Η κυβέρνηση ήταν αποφασισμένη να τσακίσει τους διαδηλωτές, ώστε να τρομοκρατήσει τον υπόλοιπο πληθυσμό. Οι αστυνομικοί άρχισαν να χρησιμοποιούν τα όπλα τους: Πέντε νεκροί ως τη μέρα των εκλογών. Η 3η «Νύχτα των οδοφραγμάτων», που ακολούθησε τις δολοφονίες, δεν τρόμαζε πλέον την κυβέρνηση, αντίθετα προβλήθηκε ως αποτρόπαιο προμήνυμα εμφύλιου πολέμου. Την επαύριο, 12/6 κήρυξε στρατιωτικό νόμο, απαγόρευσε τις διαδηλώσεις και έθεσε εκτός νόμου 11 οργανώσεις της

άκρας Αριστεράς. Το ΚΚ Γαλλίας δεν αντέδρασε, γιατί ήταν απασχολημένο με το να κλείσει τις απεργίες... Στο μεταξύ, στις 15 Ιουνίου ο Ντε Γκολ αμνήστευσε τους ακροδεξιούς επίδοξους πραξικοπηματίες της Αλγερίας (παραστρατιωτική οργάνωση OAS), οι οποίοι βρίσκονταν από εξαιτίας στις φυλακές, και οι οποίοι πέρα από τυφλές πολύνεκρες βομβιστικές επιθέσεις είχαν αποπειραθεί μέχρι και να τον δολοφονήσουν. Ήταν το αντίτιμο των συμφωνιών που είχε κάνει ο Ντε Γκολ την κρίσιμη τελευταία εβδομάδα του Μαΐου για να εξασφαλίσει τη νομιμοφροσύνη των ακροδεξιών στοιχείων του στρατεύματος και να συνενώσει όλη τη συντηρητική παράταξη.

Στις εκλογές οι απογοητευμένοι εργάτες και εργάτριες δείχνουν τη δυσαρέσκειά τους με αποχή, η Δεξιά σαρώνει με 44% των ψήφων, ενώ η Αριστερά έχασε 5%.

Η επαναστατική κατάσταση δημιουργήθηκε και κρίθηκε σε λιγότερες από 30 ημέρες! Τι μένει; Βασικά συμπεράσματα

Ο γαλλικός και παγκόσμιος Μάης του 1968 έδειξε πολλά πράγματα.

Μέσα σε εβδομάδες, ακόμα και μέρες, ιδέες που φαίνονται ακλόνητες είναι δυνατό να γκρεμιστούν συθέμελα. Κι από την άλλη μεριά, ιδέες που θεωρούνταν κτήμα μιας μικρής μειοψηφίας επαναστατών, ξαφνικά απλώνονται και αγκαλιάζουν εκατοντάδες χιλιάδες κόσμου. Άρα, δεν χρειάζεται να «στρογγυλεύουμε» τις απόψεις μας και τα οράματά μας για να μην «τρομάξει ο κόσμος». **Δεν είναι ο κόσμος που «δεν τραβάει», είναι η Αριστερά που δεν τολμάει!**

Έγινε φανερό σε εκατομμύρια ανθρώπους –μέσα από την εμπειρία τους– ότι **ο κόσμος μπορεί να αλλάξει «από τα κάτω»**. Ήταν η ζωντανή απόδειξη ότι η κοινωνία

αλλάζει, απόδειξη για το πώς κερδίζονται οι μάχες, αφού, παρότι δεν πήραν την εξουσία από τους αστούς, κερδήθηκαν πάρα πολλά πράγματα σε Δύση και Ανατολή.

Η σοσιαλιστική επανάσταση ήταν επίκαιρη το 1936 στη Γαλλία με την αγροτιά πλειονότητα του πληθυσμού, ήταν επίκαιρη το 1968 στη βιομηχανική Γαλλία (από τους 10.500 εργαζόμενους στο εργοστάσιο Φλινς της Renault οι 5.000 καθημερινά παραβρίσκονταν στις συνελεύσεις της κατάληψης), με τους «χορτασμένους» εργάτες με ΙΧ αυτοκίνητο και προγραμματισμένες διακοπές. Ήταν επίκαιρη η σοσιαλιστική επανάσταση στην καθυστερημένη Ρωσία των μουζίκων το 1917, **είναι επίκαιρη η σοσιαλιστική επανάσταση** και το 2023 της «τεχνητής νοημοσύνης», απλά γιατί είναι η μόνη μακροϊστορική, δηλαδή ικανή και μόνιμη διέξοδος από την εντεινόμενη δυστοπία του πολυσαπισμένου καπιταλισμού.

Από την άλλη, κάθε εκτεταμένη κινητοποίηση των μαζών που σταματάει στα μισά του δρόμου χωρίς να αλλάζει ριζικά το συσχετισμό δυνάμεων, προκαλεί αποθάρρυνση στους εργαζόμενους και δίψα για εκδίκηση στο στρατόπεδο της αντίδρασης. Ολόκληρη η ιστορία του εικοστού αιώνα επιβεβαιώνει αυτό το νόμο της ταξικής πάλης.

Η επίκληση της «λογικής» και του εφικτού από τα ρεφορμιστικά κόμματα τότε, όχι μόνο έθαψε τα κινήματα, αλλά άνοιξε και το δρόμο σε κυβερνήσεις της Δεξιάς.

«Η εξουσία στους εργάτες» δεν έγινε πράξη. Η εξουσία παρέμεινε στους αστούς. Γιατί; Επειδή **κανένας από τη δική μας μεριά δεν ήταν έτοιμος ή πρόθυμος να την πάρει.**

Το ΚΚΓ στη διάρκεια της γενικής απεργίας, έψαχνε να

βρει μια «διέξοδο από την κρίση». Η θεωρητική δικαιολόγηση: δεν υπήρχε επαναστατική κατάσταση, άρα η εξέγερση ήταν ένας εκτός σχεδίου και εκτός ελέγχου τυχοδιωκτισμός. Είναι πραγματικά εντυπωσιακό να διαπιστώνει κανείς ότι σχεδόν μισό αιώνα μετά, στις πολύ διαφορετικές συνθήκες της Ελλάδας των μνημονιακών χρόνων, το ΚΚΕ, βρήκε στην «έλλειψη επαναστατικής κατάστασης» το τέλει άλλοθι για μια συντηρητική γραμμή ουσιαστικής αποχής από τα μεγάλα γεγονότα και τις διακυβεύσεις της ταξικής πάλης.

Η επαναστατική αριστερά, ενθουσιώδης αλλά άπειρη, βρέθηκε στην ανάγκη να αποτελέσει το επιτελείο της εξέγερσης. Αλλά ήταν πιο εύκολο να διαχυθεί και να χαθεί μέσα στην «πλατιά πρωτοπορία» των μαχητών της εξέγερσης. Καμάρωνε ο Κον Μπεντίτ, εμβληματική φιγούρα του Μάη: **«Το κίνημα δεν έχει ούτε οργάνωση ούτε δομή ούτε ιεραρχία ούτε προκαθορισμένο πρόγραμμα».** Ναι, αλλά έτσι δεν είχε και καμιά **προοπτική επιτυχίας.** Από την άλλη, ο τροτσκιστής Αλέν Κριβίν, άλλη εμβληματική φιγούρα του Μάη, «ομολόγησε» σε εκδήλωση στην Αθήνα το 1998 για τα 30χρονα του «Μάη»: «κάποιος σε μια συνέλευση έριξε την ιδέα να καταλάβουμε το Δημαρχείο (σ.σ., το Δημαρχείο του Παρισιού έχει ανώτερο συμβολισμό εξουσίας, καταγόμενο από την «Κομμούνα») με το επιχείρημα ότι φυλασσόταν εκείνες τις ημέρες μόνο από έναν αστυνομικό. Όλοι τρομάξαμε. Κανένας δεν επιχειρηματολόγησε και αντ' αυτού αποφασίσαμε να καταλάβουμε το θέατρο "Οντεόν"». Η κατάληψη του δημαρχείου εγγραφόταν, έστω και συμβολικά, στην κλίμακα της μάχης για την εξουσία, ενώ η κατάληψη του θεάτρου ήταν ένα ακόμη κινηματικό γεγονός...

Την ώρα που το κράτος των αφεντικών κατέρρεε, χρειαζόταν μια οργανωμένη πρωτοπορία να συσπειρώσει τις Επιτροπές Αγώνα σε αντίπαλο δέος. Όταν «η

εξουσία ήταν στον δρόμο», το Κ.Κ. της γύρισε την πλάτη επιδεικτικά ενώ το κίνημα πίστευε πως δεν την είχε ανάγκη.

Στην υπάρχουσα συνθήκη ιδεολογικής επικυριαρχίας των εκμεταλλευτών, διαίρεσης των εκμεταλλευόμενων, αλλοτρίωσης κ.λπ., δεν πρόκειται ποτέ να επιφοιτήσει κανένα «άγιο πνεύμα» στις συνειδήσεις των πολλών, ούτε μπορούμε να ποντάρουμε πολλά στην ατομική «αυτοβελτίωση»... Μόνο η πολιτική οργάνωση (ο συλλογικός διανοούμενος), το μαζικό επαναστατικό κόμμα, μπορεί να προσφέρει συνείδηση του εαυτού μας ως τάξης, την συλλογική συνείδηση που μετατρέπει το «εγώ» σε «εμείς» απέναντι σε «αυτούς», όχι πρόσκαιρα όπως μπορεί να συμβεί σε οποιαδήποτε κινηματική εκδήλωση, αλλά μόνιμα.

Από την Βαστίλλη και τις επαναστάσεις του 19ου αιώνα έως την Κομμούνα στο Παρίσι, από το ρωσικό 1905 έως την επανάσταση του 1917, από τον Ισπανικό εμφύλιο έως τον Μάη του 1968, και από τον ελληνικό Δεκέμβρη του 2008 έως το δημοψήφισμα του 2015, η Ιστορία «βοά»: στη σημερινή συγκυρία της γενικής κρίσης του καπιταλισμού και του παροξυσμού της επιθετικότητας της αστικής τάξης, τίποτα δεν θα μπορέσουμε να πετύχουμε χωρίς στιβαρή πολιτική οργάνωση, εκτός από ξεσπάσματα που δεν θα αφήνουν υποδοχή για να πιαστούν τα επόμενα.

Δεν έχουμε την πολυτέλεια να μην είμαστε έτοιμες/οι όταν έρθει ο «δικός μας Μάης», που πάντα κυοφορείται. Παντού πρέπει να καλλιεργούμε τις ιδέες, την αλληλεγγύη και την εμπιστοσύνη των υποτελών κοινωνικών τάξεων, αλλά πρωτίστως την πολιτική οργάνωση που δεν θα μεμψιμοιρεί, θα επικαλείται μεταφυσικά ή θα κρύβεται βολικά στο «κίνημα», αλλά θα είναι αποφασισμένη να νικήσουμε.